

REPUBLIKA SLOVENIJA

KONVENCIJA O PRAVICAH INVALIDOV – MEDNARODNI SPORAZUM O PRAVICAH INVALIDOV

LAHKO BERLJIV VODNIK PO KONVENCIJI

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

364-22-056.26(094.2)

KONVENCIJA o pravicah invalidov : mednarodni sporazum o pravicah invalidov : lahko berljiv vodnik po konvenciji / [uredili Cveto Uršič ... et al.]. - 1. izd. - Ljubljana : Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, 2008. - (Zbirka človekove pravice in invalidi)

ISBN 978-961-6471-18-3
1. Uršič, Cveto
242552832

PREDGOVOR

Pričakovanja invalidov in vseh, ki živimo in delamo z invalidi, so po sprejetju Konvencije o pravicah invalidov velika. Vsi pričakujemo, da bo njeno izvajanje prispevalo k boljši kvaliteti življenja invalidov in zmanjšanju diskriminacije zaradi invalidnosti. Da bo ta naša želja uresničena, moramo besedilo Konvencije najprej dobro poznati.

Za vsak predpis velja, da mora biti njegova vsebina razumljiva, nedvoumna in seveda tudi uresničljiva. Žal pa se velikokrat zgodi, da je jezik, v katerem je posamezni zakon napisan, težko razumljiv. Veliko ljudi ne more razumeti, kakšne obveznosti ali pravice mu zakon prinaša.

Tudi v Konvenciji o pravicah invalidov so nekatere pravice zapisane tako, da jih je težko razumeti. Zato smo Konvencijo napisali v lažje berljivi obliki.

Verjamem, da bo knjiga našla širok krog bralcev, med katerimi ne bodo samo invalidi! Vsakomur, ki jo bo prebral, bo vsebina Konvencije postala bolj razumljiva in zato tudi bolj uresničljiva. To je tudi razlog, zaradi katerega je bila Konvencija sprejeta – »da bi imeli invalidi enake pravice in enake možnosti, kot jih imajo vsi drugi«.

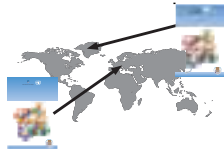
Ljubljana, 1. december 2008

mag. Cveto Uršič
član Odbora OZN za pravice invalidov v
okviru Konvencije o pravicah invalidov,

generalni direktor Direktorata za invalide na
Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve

KAZALO

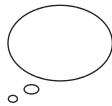
UVOD

1. SPORAZUM

2. POMEN IZRAZOV

3. GLAVNE MISLI

4. KAJ MORAJO STORITI DRŽAVE

5. ENAKOST

6. ENAKO OBRAVNAVANJE INVALIDNIH ŽENSK

7. ENAKO OBRAVNAVANJE INVALIDNIH OTROK

8. OBVEŠČANJE LJUDI O INVALIDNOSTI

9. DOSTOPNOST

10. PRAVICA DO ŽIVLJENJA

11. IZREDNI DOGODKI

12. ENAKOST PRED
ZAKONOM

13. SODNO VARSTVO

14. OSEBNA SVOBODA
IN VARNOST

15. PREPOVED MUČENJA
ALI KRUTEGA RAVNANJA

16. PREPOVED IZKORIŠČANJA
ALI ZLORABLJANJA

17. OBRAVNAVANJE
INVALIDOV KOT
VSEH DRUGIH LJUDI

18. SVOBODNO GIBANJE
IN DRŽAVLJANSTVO

19. SAMOSTOJNO ŽIVLJENJE IN
VKLJUČENOST V SKUPNOST

20. OSEBNA MOBILNOST

21. SVOBODA IZRAŽANJA
IN DOSTOP DO
INFORMACIJ

22. ZASEBNOST

23. SPOŠTOVANJE DOMA
IN DRUŽINE

24. IZOBRAŽEVANJE

25. ZDRAVJE

26. POMOČ PRI
ZDRAVLJENJU

27. DELO IN
ZAPOSLOVANJE

28. ŽIVLJENJSKA RAVEN

29. SODELOVANJE
V POLITIKI

30. ŠPORT IN
PROSTI ČAS

31. INFORMACIJE

32. SODELOVANJE
DRŽAV

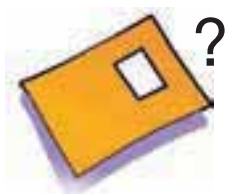
33. IZVAJANJE
SPORAZUMA

34. ODBOR ZA
PRAVICE INVALIDOV

35. POROČILA DRŽAV
ČLANIC

36. KAJ SE ZGODI
S POROČILI

37. SODELOVANJE
MED DRŽAVAMI
IN ODBOROM

38. SODELOVANJE
ODBORA Z DRUGIMI
ORGANIZACIJAMI

39. POROČILO ODBORA

40. SREČANJA DRŽAV,
KI SO PRISTOPILE K
SPORAZUMU

41. SHRANJEVANJE
POROČIL IN PODATKOV

42. PODPIS SPORAZUMA

43. SOGLASJE IN
ODOBRITEV

44. SKUPINE DRŽAV

45. ZAČETEK VELJAVNOSTI SPORAZUMA

46. SPOŠTOVANJE SPORAZUMA

47. SPREMEMBE SPORAZUMA

48. ODSTOP OD SPORAZUMA

49. DOSTOPNE INFORMACIJE

50. JEZIK BESEDILA

ZAHVALE

UVOD

Ta knjižica je lahko berljiv vodnik po sporazumu o pravicah invalidov. Če želite vedeti, kaj natančno določa, morate pregledati uradno besedilo sporazuma.

Uradno besedilo najdete na spletni strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve:

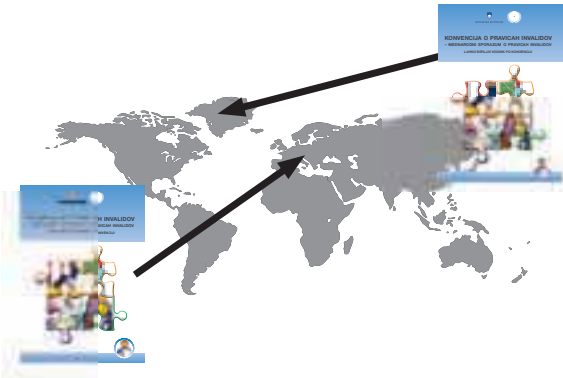
www.mddsz.gov.si/

Uradni naslov sporazuma je Konvencija o pravicah invalidov.

1. SPORAZUM

Sporazum določa, kaj morajo države storiti, da bi zagotovile invalidom enake pravice, kakršne imajo vsi drugi.

2. POMEN IZRAZOV

KOMUNIKACIJA pomeni vse načine sporazumevanja, ki invalidom omogočajo razumevanje informacij in sporočanje (na primer z računalniki, lahkim branjem, brajico – pisavo za slepe, znakovnim jezikom).

DISKRIMINACIJA pomeni razlikovanje, izključevanje in zapostavljanje zaradi invalidnosti na vseh področjih življenja.

JEZIK pomeni vse načine sporazumevanja, vključno z znakovnim jezikom.

3. GLAVNE MISLI

Vsak človek, tudi invalid, lahko svobodno izbira.

Nihče ne sme biti diskriminiran.

Invalidi imajo enako pravico, da se vključijo v družbo, kakor vsi drugi.

Invalide spoštujemo enako kakor vse druge.

Vsak mora imeti enake možnosti.

Moški in ženske morajo imeti enake možnosti.

Invalidne otroke moramo spoštovati take, kakršni so, da bodo lahko razvili svoje sposobnosti.

4. KAJ MORAJO STORITI DRŽAVE

Vse države morajo zagotoviti enakopravno ravnanje z invalidi:

– morajo sprejeti zakone, ki invalidom dajejo pravice;

– morajo spremeniti zakone, ki do invalidov niso pošteni;

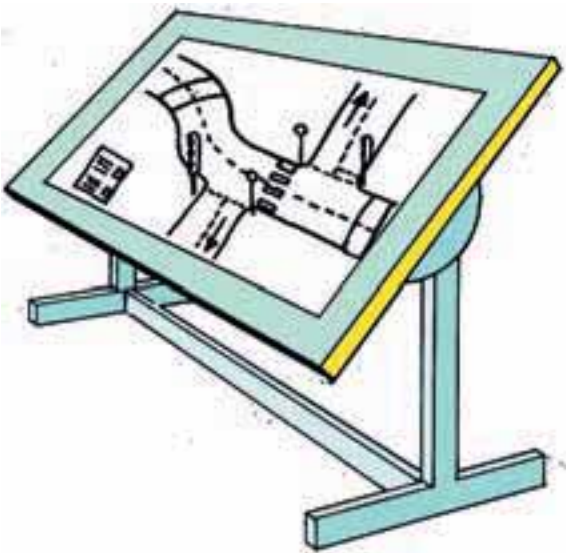
– morajo varovati in spoštovati pravice invalidov;

– morajo zagotoviti, da bodo izpolnjene vse določbe iz tega sporazuma;

– morajo preprečiti diskriminacijo invalidov;

– morajo zagotoviti ustrezne raziskave in spremembe, ki bodo invalidom omogočale boljše življenje;

– morajo razvijati dostop do novih tehnologij v pomoč invalidom;

– morajo zagotoviti dostopnost informacij o zadevah, ki so invalidom v pomoč;

– morajo invalide seznaniti s sporazumom tako, da ga bodo razumeli.

Vse države morajo v skladu s svojimi možnostmi storiti vse, da invalidom zagotovijo enak dostop do stanovanja, izobraževanja, zdravja, socialnega varstva ... kakor drugim.

Pri pripravljanju novih zakonov in v politiki morajo sodelovati tudi invalidi.

5. ENAKOST

Države soglašajo, da so vsi ljudje enaki pred zakonom in da diskriminacija invalidov ni dovoljena.

6. ENAKO OBRAVNAVANJE INVALIDNIH ŽENSK

Države priznavajo, da so invalidne ženske in dekleta v marsičem diskriminirane.

Države si prizadevajo, da invalidnim ženskam in dekletom zagotovijo polno, svobodno in enakopravno življenje.

7. ENAKO OBRAVNAVANJE INVALIDNIH OTROK

Države soglašajo, da imajo invalidni otroci enake pravice kakor drugi otroci.

Ravnati moramo v otrokovo korist.

Države soglašajo tudi, da imajo invalidni otroci pravico povedati mnenje o svojem življenju. Pri tem jih moramo podpirati in jim pomagati.

8. OBVEŠČANJE LJUDI O INVALIDNOSTI

Države morajo poskrbeti, da bodo vsi ljudje vedeli za enake pravice invalidov, kakor jih imajo drugi, in da bodo invalidi drugim lahko pokazali, kaj zmorejo.

To morajo storiti tako, da:

– nenehno opozarjajo na to, kaj zmorejo invalidi in kakšne pravice imajo;

– seznanjajo ljudi, katera dela in katere službe lahko opravljajo invalidi;

– učitelji v šolah poučujejo o enakih pravicah invalidov;

– skrbijo za primerno obveščeno ljudi o invalidih po radiu in televiziji, časopisih, spletu ...;

– spodbujajo vedenje ljudi o invalidih in njihovih pravicah.

9. DOSTOPNOST

Države morajo zagotoviti invalidom dostop do:

– javnih stavb, kakršne so bolnišnice in šole;

– javnega prevoza;

– informacij.

V javnih stavbah morajo biti oznake v lahko berljivi obliki ali napisane v brajci.

V javnih stavbah morajo biti zagotovljeni vodniki in tolmači za znakovni jezik.

Države morajo pripraviti navodila o dostopu do javnih storitev.

Vsak, ki opravlja storitve, namenjene vsem ljudem, mora zagotoviti dober dostop tudi za invalide (npr. trgovine, restavracije ...).

O dostopnosti moramo izobraževati vse ljudi.

Invalidom moramo zagotoviti dostop do novih tehnologij.

10. PRAVICA DO ŽIVLJENJA

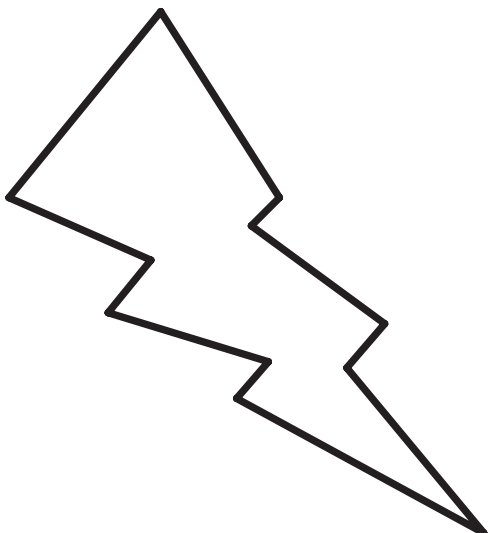

Vsak ima pravico do življenja, tudi invalidi.

Države morajo zagotoviti, da tudi invalidi lahko živijo svoje življenje, tako kakor vsi drugi.

11. IZREDNI DOGODKI

Ob naravnih nesrečah in drugih dogodkih, ki ogrožajo vse prebivalstvo, država poskrbi za ustrezno varnost invalidov.

12. ENAKOST PRED ZAKONOM

Zakonodaja mora invalide spoštovati enako kakor vse druge.

Invalidi imajo enako pravico do lastnih odločitev o pomembnih stvareh kakor drugi.

Invalid mora imeti pri odločanju primerno podporo, če jo potrebuje.

Če invalid potrebuje nekoga, da govori zanj, morajo obstajati pravila, po katerih se ravna tisti, ki govori v njegovem imenu.

Invalidi imajo enake pravice kakor drugi, da:

– so lastniki premoženja, ga pridobijo in podedujejo;

– upravljajo svoj denar;

– si lahko izposodijo denar pod enakimi pogoji kakor drugi;

– jim nihče ne sme odvzeti doma ali denarja.

13. SODNO VARSTVO

Invalidi morajo imeti na sodišču enake pravice kakor drugi; lahko tožijo druge ali sodelujejo pri dogajanju na sodišču.

Invalidom je treba pri zagotavljanju njihovih pravic pomagati.

Države morajo poskrbeti, da bo zlasti sodno, policijsko in zaporniško osebje poznalo pravice invalidov in se usposobilo za delo z invalidi.

14. OSEBNA SVOBODA IN VARNOST

Invalidi morajo biti enako svobodni in varni kakor drugi.

Invalidi se ne smejo zapirati zato, ker so invalidi, temveč samo, če storijo dejanje, za katero je določen zapor.

Invalidi se morajo v zaporu obravnavati tako, kakor določa ta sporazum.

Invalidi morajo imeti po mednarodnem pravu enake pravice kakor drugi. Ta sporazum teh pravic posebej ne navaja, poudarja pa:

– da morajo invalidi dobiti razumljive informacije o svojih pravicah;

– da morajo imeti dostop do pomoči in podpore za pošteno obravnavo na sodišču;

– da morajo tudi njihov primer pregledati in znova presojeti enako pogosto kakor pri drugih osebah.

15. PREPOVED MUČENJA ALI KRUTEGA RAVNANJA

Kruto ravnanje z invalidi ali njihovo mučenje je prepovedano.

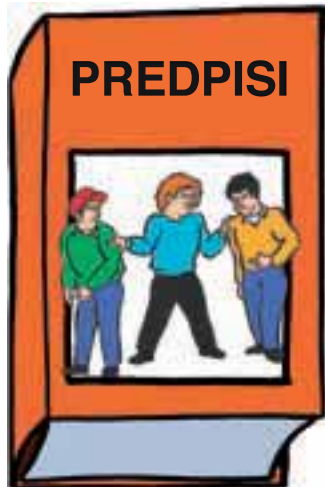

Na invalidih se ne smejo izvajati poskusi, zlasti ne medicinski (če tega sami ne dovolijo).

Države morajo storiti vse potrebno, da preprečijo mučenje in kruto ravnanje.

16. PREPOVED IZKORIŠČANJA ALI ZLORABLJANJA

Države morajo:

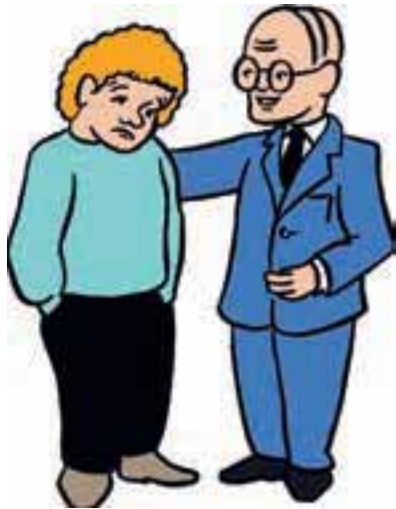
– sprejeti zakone, s katerimi zavarujejo invalide doma in zunaj doma pred nasiljem, izkoriščanjem in zlorabo;

– zagotoviti usposabljanje o prepoznavanju zlorab in tem kako prijaviti zlorabo;

– zagotoviti učinkovit nadzor (stavb, naprav, služb in programov, namenjenih invalidom), da se zlorabe ne bodo dogajale;

– zlorabljenim invalidom zagotoviti potrebno pomoč in podporo, poskrbeti za njihovo varnost in jim pomagati pri okrevanju po zlorabi;

– zagotoviti učinkovite načine odkrivanja zlorabe in izročitve storilcev sodišču;

– biti še zlasti pozorne na zlorabo žensk in otrok.

17. OBRAVNAVANJE INVALIDOV KAKOR VSEH DRUGIH LJUDI

Osebnost in telo invalida sta nedotakljiva ter ju je treba spoštovati enako kakor pri drugih ljudeh.

18. SVOBODNO GIBANJE IN DRŽAVLJANSTVO

Invalidi imajo pravico:

– odločati, kje bodo živel in se gibal, enako kakor drugi;

– biti državljani (državljanstvo se jim zaradi invalidnosti ne sme odvzeti);

– do osebnih dokumentov, kakršne imajo drugi (npr. potnega lista);

– da zapustijo vsako državo, tudi lastno;

– invalidni otroci imajo tako kakor drugi pravico do življenja, imena, državljanstva,

– da poznajo svoje starše, če je to mogoče, in da zanje skrbijo starši.

19. SAMOSTOJNO ŽIVLJENJE IN VKLJUČENOST V SKUPNOST

Države priznavajo invalidom pravico, da živijo v skupnosti.

Invalidi lahko odločajo:

– kje bodo živeli;

– s kom bodo živeli.

Invalidi lahko izberejo:

– da ne bodo živel v posebni ustanovi, če tega ne želijo;

– da dobijo pomoč na domu ali drugo obliko podpornih storitev, vključno z osebno pomočjo;

– storitve, ki so namenjene vsem, a jih je treba prilagoditi njihovim potrebam.

20. OSEBNA MOBILNOST

Države morajo invalidom zagotoviti, kolikor je le mogoče samostojno gibanje – osebno mobilnost.

Države morajo:

– invalidom pomagati pri uresničevanju njihove osebne mobilnosti;

– invalidom pomagati, da dobijo kakovostne pripomočke in pomoč za gibanje;

– poskrbeti, da pripomočki in pomoč niso predragi;

– invalidom omogočiti, da bodo pridobili zadostno znanje in spretnosti, ki so potrebne za samostojno gibanje. To velja tudi za ljudi, ki dajejo podporo in pomoč invalidom;

– spodbujati proizvajalce k izdelavi pripomočkov, ki upoštevajo različne potrebe invalidov.

21. SVOBODA IZRAŽANJA IN DOSTOP DO INFORMACIJ

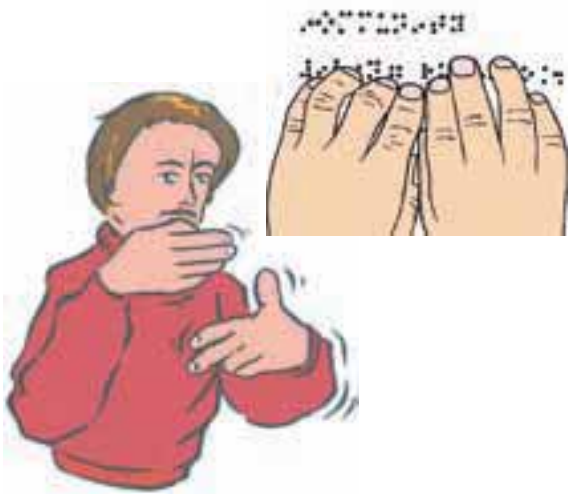

Države morajo invalidom zagotoviti enako pravico do pridobivanja informacij in svobodnega izražanja, kakor jo imajo drugi ljudje.

To vključuje:

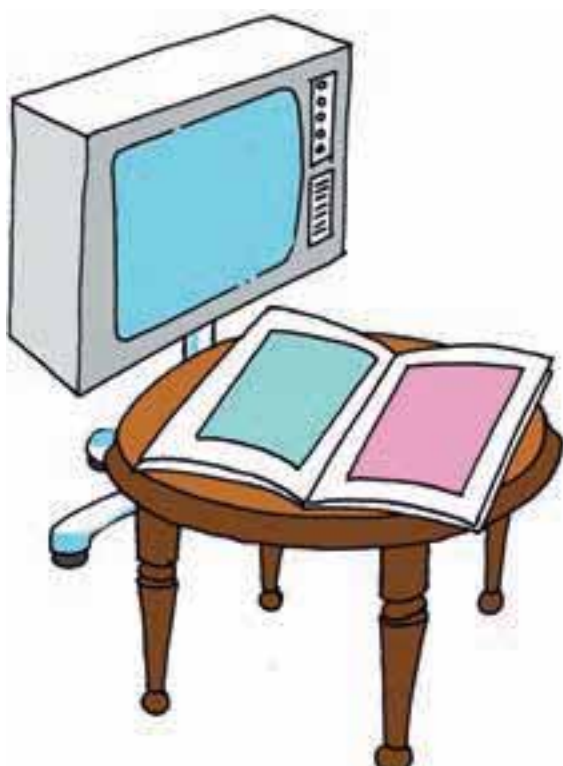
– invalidom razumljivo obliko informacij, in sicer pravočasno in brez dodatnih stroškov;

– uporabo znakovnega jezika, brajice ali drugih načinov sporazumevanja pri vseh uradnih opravilih;

– spodbujanje različnih služb in organizacij za pripravo dostopnih informacij;

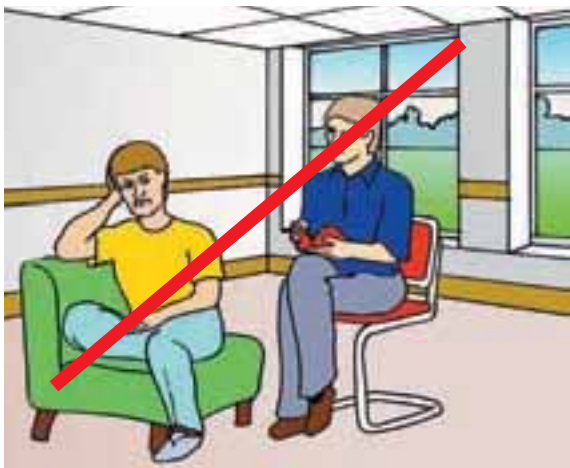

– spodbujanje občil (televizija, radio, časopis, internet), da zagotovijo dostopne informacije;

– spodbujanje uporabe znakovnega jezika.

22. ZASEBNOST

Invalidi imajo pravico do zasebnega življenja in nihče se v to ne sme vmešavati ali jih pri tem ovirati.

Države morajo zagotoviti, da osebni podatki o invalidih ostanejo zaupni, enako kakor podatki o drugih.

23. SPOŠTOVANJE DOMA IN DRUŽINE

Države morajo invalidom zagotoviti enake pravice do zakonske zveze, družine, starševstva in drugih osebnih odnosov kakor za druge ljudi.

Države morajo invalidom zagotoviti:

– enake pravice do poroke in do družine, če to želita oba partnerja;

– pravico, da odločajo o številu in času rojstev otrok; ne sme se jih sterilizirati proti njihovi volji;

– pravico do načrtovanja družine in informacij, da se bodo o tem lažje odločili;

– podporo in pomoč pri vzgoji njihovih otrok;

– pravico, da živijo v svojih družinah. Države morajo invalidnim otrokom in njihovim družinam pomagati.

Pravice otrok so najpomembnejše.

Država zagotovi, da otroci niso ločeni od staršev, če tega ne želijo, razen kadar zakon določa, da je to v otrokovo korist. Staršem otroka ne smejo odvzeti zaradi njegove ali njihove invalidnosti.

24. IZOBRAŽEVANJE

Invalidi imajo pravico do izobraževanja.

Države zagotovijo, da invalidi lahko obiskujejo šole in se izobražujejo vse življenje, tako da:

– razvijejo svoje spretnosti, sposobnosti in pridobijo znanje ter najdejo svoje mesto v družbi;

– niso izključeni iz izobraževanja, zato ker so invalidi;

– lahko obiskujejo brezplačne šole enako kakor drugi;

– se izobraževanje, kolikor je mogoče, prilagodi njihovim potrebam;

– v splošnem izobraževanju dobijo ustrezno pomoč pri učenju;

– se po potrebi učijo brajice in drugih načinov sporazumevanja;

– se ljudje učijo znakovnega jezika in da ta postane jezik gluhe skupnosti;

– so gluhi, slepi in gluho-slepi otroci deležni primernega izobraževanja in pomoči pri učenju;

– spodbujajo zaposlovanje učiteljev, tudi učiteljev invalidov, z ustreznim znanjem in spretnostmi;

– invalidom zagotovijo ustrezno pomoč pri nadaljnjem izobraževanju v odrasli dobi, če to želijo.

25. ZDRAVJE

Invalidi imajo pravico do kakovostnih zdravstvenih storitev brez diskriminacije.

Države zagotovijo, da:

– imajo invalidi dostop do enakih zdravstvenih storitev kakor drugi;

– imajo invalidi dostop do zdravstvenih storitev, ki jih potrebujejo zaradi invalidnosti;

– so te storitve čim bližje njihovega prebivališča;

– zdravstveni delavci ponudijo invalidom enake storitve kakor drugim;

– invalidi pri zdravstvenem in življenjskem zavarovanju niso zapostavljeni;

– invalidom ni zavrnjena oskrba ali zdravljenje zaradi invalidnosti.

26. REHABILITACIJA

Države z ustreznimi ukrepi invalidom zagotovijo:

– da živijo, kolikor je mogoče samostojno in zdravo življenje;

– da je rehabilitacija zagotovljena takoj, ko jo potrebujejo;

– da so storitve čim bliže invalidovemu prebivališču;

– da bo osebje usposobljeno za kakovostno opravljanje storitev;

– različne pripomočke in opremo za pomoč invalidom pri rehabilitaciji.

27. DELO IN ZAPOSLOVANJE

Invalidi imajo enako pravico do dela kakor drugi.

Države morajo storiti več za zaposlovanje invalidov, tako da:

– pripravijo zakonodajo, ki invalidom zagotavlja enakopravno zaposlovanje in pošteno obravnavo pri delu;

– invalidom zagotovi pri delu enake pravice, pravila in plačilo;

– invalidom zagotovi enako pravico včlaniti se v sindikat, kakor jo imajo drugi;

– poskrbi, da se invalidi lahko vključijo v delovne programe in usposabljanje za delo;

– invalidom pomaga najti in ohraniti zaposlitev ali poiskati boljšo zaposlitev;

– invalidom pomaga pri ustanavljanju lastnih podjetij;

– invalidom omogoči zaposlitev v javnih službah;

– podjetjem pomaga pri zaposlovanju invalidov;

– invalidom zagotovi primerna delovna mesta;

– invalidom zagotovi poskusno delo;

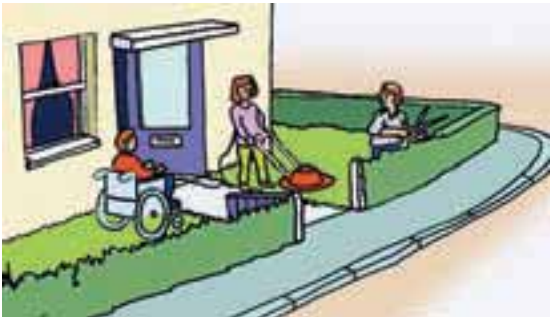

– invalidom pomaga pri vrnitvi na delo;

– zagotovi, da invalidov ne silijo v opravljanje neplačanega dela.

28. ŽIVLJENJSKA RAVEN

Invalidi in njihove družine imajo pravico do primerne življenjske ravni. To vključuje prehrano, oblačila, stanovanje in čisto vodo.

Invalidi imajo enako pravico do pomoči za izboljšanje svoje življenjske ravni, kakor jo imajo drugi.

Države invalidom zagotovijo:

- prave storitve in pomoč zaradi invalidnosti po dostopni ceni;
- pomoč za doseganje primerne življenjske ravni predvsem dekletom, ženskam in starejšim;

– državno pomoč revnim za izdatke, ki so povezani z invalidnostjo;

– dostop do javnih stanovanjskih programov;

– enake možnosti za pridobitev pokojnine, kakor jo imajo drugi.

29. SODELOVANJE V POLITIKI

Invalidi imajo enako pravico sodelovati v politiki kakor drugi.

Invalidi imajo pravico izraziti svojo voljo na volitvah, tako da:

– se jim zagotovi preprosto, razumljivo in tajno glasovanje;

– se jim omogoči pomoč pri izražanju volje, kadar je to potrebno in tako, kakor si želijo;

– se jim omogoči sodelovanje v nevladnih organizacijah in političnih strankah;

– se lahko pridružijo invalidskim organizacijam;

– imajo pravico kandidirati na volitvah za poslance in svetnike.

30. KULTURA, ŠPORT IN PROSTI ČAS

Invalidi imajo enako pravico sodelovati v kulturnih, športnih in prostočasnih dejavnostih kakor drugi.

Države si morajo prizadevati, da:

– so invalidom dostopne stvari, kakršne so knjige, revije, videoposnetki, zvočni posnetki;

– da so jim dostopni televizijski programi, filmi in gledališke predstave;

– da lahko vstopajo v
prostore, na primer muzeje;

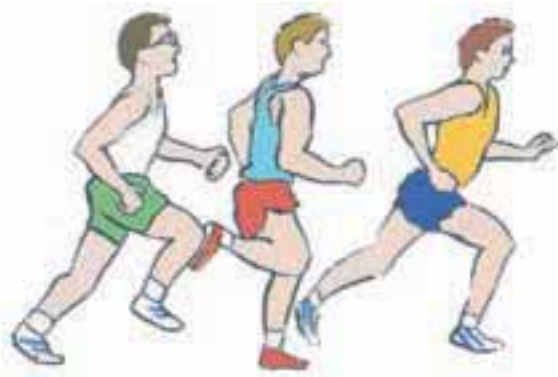
– da imajo možnost postati
umetniki;

– predpisi in zakonodaja
invalidom ne otežujejo
dostopa do knjig ali filmov;

– se spoštuje kultura gluhih
in druge kulture;

– se podpira sodelovanje invalidov v običajnih športih;

– se invalidom omogoči sodelovanje v športnih in rekreacijskih dejavnostih zanje;

– se invalidom omogoči dostop do krajev, kjer potekajo športne in druge rekreacijske prireditve;

– se enako omogoči dostop tudi invalidnim otrokom.

31. INFORMACIJE

Države zbirajo informacije, ki jih potrebujejo pri izvajanju tega sporazuma.

Osebne podatke morajo shranjevati kot zaupne in zasebne.

Vlade morajo invalidom zagotoviti enak dostop do zbranih informacij, kakor ga imajo drugi.

32. SODELOVANJE DRŽAV

Pri izvajanju tega sporazuma države sodelujejo kot partnerice.

Države morajo zagotoviti, da:

- k sodelovanju pritegnejo tudi invalide;

- med seboj izmenjujejo podatke, izkušnje in usposabljanje;

- sodelujejo pri raziskavah in izmenjavi ugotovitev.

33. IZVAJANJE SPORAZUMA

Vlada mora:

– določiti organ, ki se ukvarja z izvajanjem tega sporazuma;

– imeti izdelana merila za ocenjevanje učinkovitosti izvajanja sporazuma;

– v nadzor nad izvajanjem sporazuma vključiti tudi invalide.

34. ODBOR ZA PRAVICE INVALIDOV

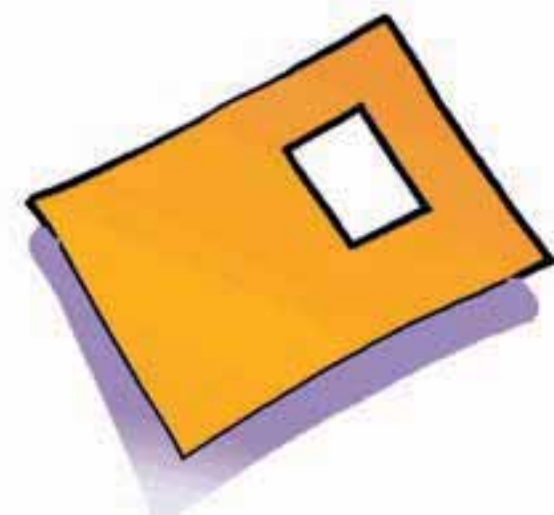
Vse države morajo imeti odbor, ki spremlja izvajanje tega sporazuma.

Odbor za pravice invalidov deluje tudi pri Organizaciji Združenih narodov. Ta skrbi za ustrezno izvajanje sporazuma. Kandidate za odbor predlagajo posamezne države, izvolijo pa jih na konferenci.

35. POROČILA DRŽAV ČLANIC

Vsaka država pripravi poročilo o delu, ki je povezano s tem sporazumom. Pošlje ga odboru pri Združenih narodih dve leti po soglasju o pristopu.

Pozneje države članice pošiljajo poročila na vsaka štiri leta ali kadar odbor tako zahteva.

Odbor določi, katere informacije morajo države vključiti v poročilo.

Poročila navajajo tudi stvari, ki ovirajo pravice invalidov.

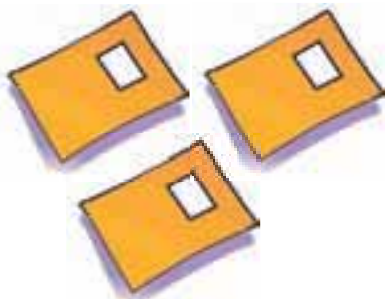
36. KAJ SE ZGODI S POROČILI

Odbor obravnava poročila ter državam predlaga in svetuje, kaj naj storijo. Od njih lahko zahteva dodatne informacije.

Če država s poročilom zelo zamuja, jo odbor opozori, da bo po treh mesecih pregledal ukrepe v državi.

Vse države lahko preberejo vsa poročila.

Vsaka država mora zagotoviti, da sta njeno poročilo in mnenje odbora o poročilu dostopna javnosti.

Odbor pošlje poročila različnim oddelkom in organizacijam, ki lahko svetujejo in pomagajo.

37. SODELOVANJE MED DRŽAVAMI IN ODBOROM

Vse države sodelujejo z odborom pri Združenih narodih in članom zagotavljajo potrebne informacije.

Odbor preuči načine sodelovanja z državami, da bi čim bolje opravil svoje delo.

38. SODELOVANJE ODBORA Z DRUGIMI ORGANIZACIJAMI

Pomembno je, da pri opravljanju svojega dela sodelujejo vse države in organizacije.

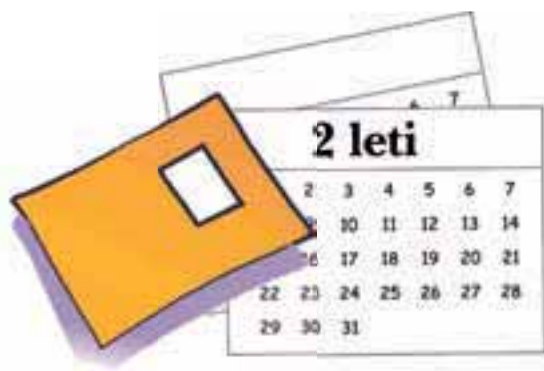

Odbor se posvetuje z različnimi oddelki in organizacijami ali jih zaprosi za informacije z njihovega področja dela.

Odbor lahko zaprosi druge organizacije s področja človekovih pravic za poročila o usklajenosti dela s tem sporazumom.

39. POROČILO ODBORA

Odbor vsaki dve leti poroča Generalni skupščini in Ekonomsko-socialnemu svetu pri Združenih narodih o svojem delu. Poročilo vsebuje tudi predloge držav za izboljšanje nadaljnjega dela.

40. SREČANJA DRŽAV, KI SO PRISTOPILE K SPORAZUMU

Države, ki so pristopile k sporazumu, se pogosto sestajajo in obravnavajo izvajanje sporazuma.

Države se prvič sestanejo najpozneje v šestih mesecih po začetku izvajanja tega sporazuma. Generalni sekretar se nato dogovori za vsa naslednja srečanja.

41. SHRANJEVANJE POROČIL IN PODATKOV

Vsi podatki in poročila o tem sporazumu se shranjujejo pri generalnem sekretarju Združenih narodov.

42. PODPIS SPORAZUMA

Marec 2007						
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Države lahko podpišejo sporazum po 30. marcu 2007 na sedežu Združenih narodov v New Yorku.

43. SOGLASJE IN ODOBRITEV

Države, ki so podpisale ta sporazum, se odločijo, kdaj ga bodo začele izvajati.

Države, ki sporazuma niso podpisale, k njemu prav tako lahko pristopijo.

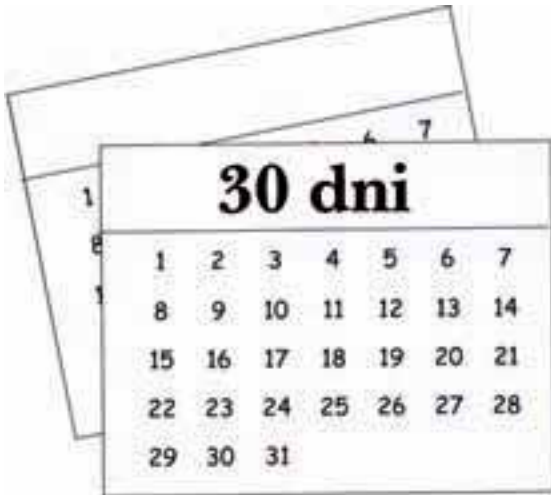
44. SKUPINE DRŽAV

Nekatere države so združene v skupnostih, kakršna je Evropska unija.

Te skupnosti prav tako lahko pristopijo k sporazumu in izrazijo svoje mnenje na srečanjih, na katerih države o njem razpravljajo.

45. ZAČETEK VELJAVNOSTI SPORAZUMA

Sporazum začne veljati trideseti dan po tem, ko k sporazumu pristopi dvajset držav.

46. SPOŠTOVANJE SPORAZUMA

Države morajo sprejeti sporazum v celoti in ne morejo zavrni posameznih njegovih delov.

47. SPREMEMBE SPORAZUMA

Vsaka država lahko predlaga spremembe tega sporazuma. To lahko storijo s pisnim obvestilom generalnemu sekretarju Združenih narodov, ta pa nato obvesti vse druge države.

Države odločijo, ali je potrebno srečanje za razpravo o predlogu spremembe in ali naj bi se o spremembi dogovorile.

48. ODPSTOP OD SPORAZUMA

Vsaka država lahko odstopi od tega sporazuma tako, da o tem pisno obvesti generalnega sekretarja Združenih narodov. Odstop začne veljati eno leto po poslanem obvestilu.

49. DOSTOPNE INFORMACIJE

Ta sporazum je na voljo v lahko razumljivih oblikah.

50. JEZIK BESEDILA

Ta sporazum je natisnjen v arabskem, kitajskem, angleškem, francoskem, ruskem in španskem jeziku. Različice besedila v navedenih jezikih so enako verodostojne.

ZAHVALE

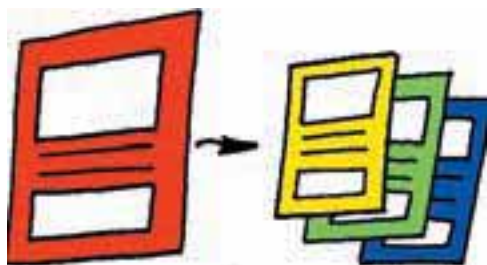

Tekst je oblikovala delovna skupina pri Ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve. Pri tem je uporabila gradivo Oddelka za delo in pokojnine pri 'EasyRead' service@Inspired Services Publishing Ltd. IS366/07. November 2007.

Ilustracije »Valuing People Clipart Collection« se brez pisnega dovoljenja »Inspired Services Publishing Ltd« ne smejo uporabljati.

(www.inspiredservices.org.uk)

Gradivo se lahko za osebno uporabo razmnožuje brez posebnega dovoljenja izdajatelja.

Zbirka
ČLOVEKOVE PRAVICE IN INVALIDI

9 789616 471183